

LIDERSTVO

Menadžerske vještine karate majstora

Poslovna edukacija 21. stoljeća otvorila je svoja vrata mnogim društvenim fenomenima, priznajući tako da je menadžer i lider prije svega čovjek, čiji realitet se ne sastoji samo od posla, nego i od mnogih drugih životnih uloga koje ga predstavljaju kao osobu

Liderstvo je, baš kao i karate, cjeloživotni duhovni put

Isto tako, poslovni čovjek je za rješenjima svojih menadžerskih problema posegnuo u područja koja su se još početkom 90-ih smatrala banalnim, stvarajući novi pojam **bricolage**, koji označava slobodno preuzimanje pojmova i koncepata iz ostalih aspekata društvenog života (npr. sport, biologija, borilačke vještine, psihoterapija, tehnologija itd.) kako bi se objasnili menadžerski pojmovi.

Ovaj članak donosi jednu takvu poveznicu koristeći **memoare Gichina Funakoshija**, jednog od najvećih japanskih učitelja karatea s početka i sredine 20. stoljeća. Funakoshi je zaslužan za napredak i promicanje kulture karatea ne samo u Japanu, već i u svijetu.

Ove memoare napisao je kao **90-godišnjak** i oni predstavljaju neiscrpno vrelo životnih lekcija koje možemo vrlo lako prepoznati u novim konceptima poslovnog vođenja.

1. Karate je cjeloživotno učenje – za Funakoshija karate je bio put (do), a ne tehnika (ducu), koja je podrazumijevala cjeloživotni duhovni razvoj osobe u smjeru dobrog karateke. Karate do u prijevodu znači put prazne ruke i u sebi nosi kako tehničke komponente borbene vještine tako i duhovne vještine izgrađene ličnosti.

Funakoshi je karate učio cijeloga života, prije svega od svojih učitelja, ali i kroz obavezno učenje konfucijskih i budističkih spisa. Karate je za njega bio **način života**, čije je suptilne karakteristike učio cijeloga života, kroz vježbu, ali i životno iskustvo u kojem je promišljao o dubokom smislu i svrsi karatea u životu karateke.

Liderstvo je, baš kao i karate, cjeloživotni duhovni put jedne osobe. Osobiti je naglasak tog cjeloživotnog učenja kroz teoriju '**liderstva iznutra**', koje kaže da se lideri možda ne rađaju takvima, ali oni porađaju sami sebe. Warren Bennis, guru modernog liderstva, kaže da je za lidera vođenje i karijera sam život.

Dobar lider nije financijski fahist s MBA diplomom u džepu. Pravi lider uči i iz humanističkih disciplina, kao što su književnost, umjetnost, povijest i zemljopis. Te discipline mu daju širinu, kreativnost i inovativnost, bitne za stvaranje poduzetničke umjesto administrativne strukture u kompaniji i čine ga spremnijim za uočavanje promjena u poslovnom realitetu.

2. Sve je promjenjivo – temelj budističke filozofije je da je materija praznina, ali i da je realitet promjenjiv. Ljudi pate zato što vjeruju da događaje i realitete u kojima žive mogu zadržati konstantnima, dok je u biti svega promjenjivost. Funakoshi je rekao da je '**promjena zakon neba i zemlje**'.

Ljudi ne smiju postati previše spokojni i zadovoljni sami sobom, vjerujući da će dobro i lijepo potrajati zauvijek, jer će na taj način ostati paralizirani 'strašnim poplavama i olujama'. Dobar karateka je uvijek spreman za iznenadnu opasnost.

INFO-BIZ

Poslovni sastanci na daljinu
E-learning scena u Hrvatskoj
Roboti kao članovi obitelji
Larry Page - čovjek koji želi promijeniti svijet

PODUZETNIŠTVO

Menadžerske vještine karate majstora
Slom oglašavanja, uspon PR-a
Fiksna plaća je prošlost

INVESTICIJE&FINANCIJE

Zaštite vrijedne stvari
Ranilović: Cijene nekretnina napuhane
Štednja u kunama lani porasla 40 posto

KARIJERA

Inženjeri najbolje plaćeni početnici u SAD-u
Premala plaća nije glavni razlog za otkaz
Čak 70.000 mladih bez dana radnog staža

“ Za poslovne lidere obično se kaže da je bitno 'walk the talk', raditi ono što se govori. Međutim, za mnoge je to samo deklarativna fraza, jer kredibilitet i integritet nastaju poznavanjem samoga sebe. Dobar lider mora posjedovati iskrenost misli i djela i ne može prilagođavati svoju savjest ovogodišnjem poslovnom trendu. ”

Promjenjivost je i osnova velike menadžerske materije upravljanja promjenama (change managementa). Bit dobrog lidera je ne uljuljkati se u sunčane poslovne dane, nego biti svjestan da nakon sunca dolazi i kiša, i da je to neminovno.

Odluke kako poslovnog tako i životnog realiteta su konstantna promjenjivost, pa lider mora pripremiti kompaniju za suočenje s iznenadnim promjenama, ali i njegovati kulturu promjene i inovativnosti. Naravno da to nije lako, jer je u biti gotovo svakog čovjeka težnja za sigurnošću, stabilnošću i nepromjenjivošću. Zato je **upravljanje promjenama** jedan od velikih izazova za svakog lidera.

Koje su karakteristike dobrog lidera i karateke?

1. Kredibilitet i integritet – Funakoshi, kao vrhunski učitelj karatea, rekao je da se dobar karateka mora držati visokih moralnih principa. Pred svojim učiteljima i samim sobom zakleo se da neće nikada upotrijebiti svoje vrhunski istrenirano tijelo u nedopuštene svrhe. Pošto je karate za njega bio život, živjeti po principima karatea bio je integralni dio njegovog života, od kojega **nije odstupao**. Bit pobjede leži u poznavanju prije svega sebe, a onda i svojeg protivnika, govorio je.

Gichin Funakoshi

Za poslovne lidere obično se kaže da je bitno **'walk the talk'**, raditi ono što se govori. Međutim, za mnoge je to samo deklarativna fraza, jer kredibilitet i integritet nastaju poznavanjem samoga sebe. Dobar lider mora posjedovati iskrenost misli i djela i ne može prilagođavati svoju savjest ovogodišnjem poslovnom trendu.

Lider spoznajom samoga sebe spoznaje svoje dobre i loše strane, osvještava ih i suočava se s njima direktno, pojačavajući koliko je moguće dobre i umanjujući loše strane sebe.

Kredibilitet i integritet osnova su izgradnje povjerenja u kompaniji, uz ljubav jedne od najkrhkih emocija svakog čovjeka, koja se teško gradi i jednom kada je srušena teško se obnavlja.

2. Homo universalis – biti dobar tehničar u karateu ne čini osobu dobrim karatekom. Funakoshijev učitelj je, uz to što je bio vrhunski majstor karatea, bio i vrsni jahač, kendo borac (japanska vještina mačevanja) te streličar. Osim toga, bio je vrhunski poznavatelj filozofije konfucijanizma i budizma te političar. Sam Funakoshi bio je poznati **pjesnik i kaligraf** te poznavatelj japanskih **filozofskih spisa**.

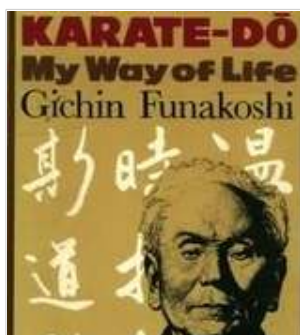
Biti homo universalis bit je svakog dobrog lidera. Warren Bennis se kritički osvrnuo na fahističku narav današnjih sveučilišta, osobito poslovnih škola koje stvaraju uskogrudne specijaliste, majstore u stvaranju novca, ali ih ne uče iskustvu ljudske vrste, satkanom u filozofiji, povijesti i literaturi. **'Know how'** uči ljude kako raditi, ali ih ne uči tome kako biti.

3. Duh džentlmenstva – karateka je prije svega brižan prema drugima, osobito svojim bližnjima, a tek onda prema sebi i usavršavanju svojih tehnika. Onaj koji misli samo na sebe i nepažljiv je prema drugima, nije dorastao da uči karate.

Misliti prvo na druge, a onda na sebe bit je i osnova kulture džentlmenstva, koja od lidera traži, uz ekspertizu, i visoko razvijenu **emocionalnu inteligenciju** tj. sposobnost 'čitanja' i razumijevanja ljudi u različitim socijalnim kontekstima, detektiranja nijansi emocionalnih reakcija i korištenje tog znanja u suodnosu s različitim ljudima i situacijama.

Sve više znanstvenih istraživanja dokazuje da je emocionalna inteligencija u kombinaciji s kognitivnom inteligencijom ono što razlikuje uspješne od neuspješnih lidera.

4. Poniznost i služenje - Funakoshi uspjehe u promicanju karatea nikada nije pripisivao sebi. Ono što je uvijek govorio je da su za to zaslužni njegovi učitelji, suradnici, prijatelji i učenici, koji nisu štedjeli ni vremena ni truda u nastojanju da usavrše tu tehniku **samoobrane**. Za sebe je smatrao da vrši ulogu voditelja ceremonije koji je imao tu sreću da se pojavio u pravom trenutku na pravome mjestu i iskoristio pruženu priliku. Uvijek je govorio da ponos skrnavi duh karatea te da je karate defanzivna vještina koja se ne

smije koristi u napadačke svrhe.

Slavni memoari

Warren Bennis je tvrdio da nijedan istinski lider ne želi biti lider per se, nego želi izraziti sebe slobodno i u potpunosti. Taj izražaj samoga sebe ga čini istinskim liderom. Greenleaf, a poslije i Senge uveli su u menadžersku literaturu pojam tzv. vođenja uz služenje, koji kaže da dobar lider mora prvo naučiti **biti dobar sljedbenik**. Na taj način, kada postane lider, može lakše prepoznati što motivira i inspirira ljude koje vodi, a što ne.

5. Refleksivnost i introspekcija – nakon napornih tehničkih vježbi Funakoshi je uživati u samoći i šetnji kroz borovu šumu. **Šutnja i šetnja**, osluškivanje prirode bio je za njega odličan način za postizanje duhovnog mira, bitnog za svakog karateku. Povlačenje u prirodu i **meditacija** dio je duhovnog treninga karateke, kojim on shvaća da karate nije samo tehnika nego i duhovni pravac.

Lee Iaccocca, bivši izvršni direktor Chryslera, rekao je da je sposobnost refleksije i introspekcije bila bitna za njegovo mentalno zdravlje. Odmaknuti se od poslovnih situacija i **izreći svoje probleme** npr. svećeniku, kao što je to činio Iaccocca, ili nekoj drugoj instanci od povjerenja bitno je za dobrog lidera. Jedna stara indijska poslovica kaže da se u uzburkanom bazenu ne može na dnu vidjeti igla.

Tako je i u životu. Kada prolazimo kroz različite poslovno-životne izazove, vrlo često nemamo mogućnost sagledavanja situacije na način da se iz nje izdvojimo. **Refleksija i introspekcija** pomažu upravo tome – odmicanju da bismo sagledali i shvatili realitet oko nas.

www.svanconsulting.com

Ratka Jurković
četvrtak, 09.02.2006.

